

בעין יהודית

יו"ל עבור עמותת 'שירה אחת' אהבת ישראל, חסד, תורת ישראל

משנכנס אדר מרבין בשמחה

העלון מוקדש
לרפואה שלמה
בשורות טובות וישועות
לברכה בת סביחה
בתוך שאר חולי עם ישראל

פרשת השבוע
משפטים
שבת שקלים

שבת מצרכים - חודש אדר
רבינו תם

לוח אור החיים	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	16:50	18:05	18:44
תל אביב	17:12	18:03	18:41
חיפה	17:00	17:55	18:31

חינוך ילדים

הרב יצחק רבי שליט"א 'לאהוב'

'אוירת הבית - החינוך הגדול ביותר לילדים'
כותב בעל 'הנתיבות שלום': "אוירת הבית היא המנחם הגדול ביותר לילדים לטוב ולמוטב, למרות שלא כל כך מרגישים בזה. הילדים נושמים את האווירה בבית, ואם שוררת בבית אווירה מגושמת ירודה, או שאין אווירה, הרי זה משפיע השפעה שלילית על נפש הילדים, ומאידיך אווירת קדושה בבית משפיעה בצורה חיובית לאין ערוך בנפש הילד."

עם סגולה

רבי שריה דבלצקי זצ"ל

'סגולה לראש חודש אדר'

הרהג כמוהרר אליהו כהן זצ"ל והרב המופלא כמוהרר חיים אבולעפיה זצ"ל קבלו מתלמידי מורנו במוהרר חיים וויטאל דל, תלמידו הגדול של האר"י הקדוש שצריך אדם... ביום משמרת רח אדר לקרוא את התהילים כולו וזה סגולה לתיקון הנשמה ויש בו עוד כמה סודות טמירים, ורצוי שביום זה יתאספו יריא ה' ויעשו תיקון זה.

במעגלי החסידות

הרב יצחק גינזבורג שליט"א 'גל עיני'

'אדר - חוש השחוק'

"משנכנס אדר מרבין בשמחה", ואם כן מה יותר מתאים מאשר שחוש הנפש של חודש אדר - החוש השנים-עשר במספר, האחרון בסדרה! - יהיה חוש השחוק. חוש שחוק נשמע כמו חוש הומור, אך לא מדובר בדיוק באותו דבר. חוש השחוק אינו מבטא רק את היכולת להבין ולספר בדיחות, אלא גם, ובעיקר, את היכולת להרגיש מאיזה מקום בנפש יש לצחוק.

מסע בעקבות הפרשה

הרב שלום מאיר וולך שליט"א

'התקווה שהתממשה..'

"אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עימם... ללמד לעמך תורה ומצוות" - כך מתחיל תיאור מעמד הר סיני בתפילת "שופרות" שבראש השנה. וכבר היה להם מושג מה על מהותן של המצוות, הלא על כמה מהן נצטוו לא מכבר, במרה: ידעו שיש מצוות מרוממות, כיום השבת. דיני טהרה, כמצוות "פרה אדומה". מצוות כיבוד אב ואם, שהוקש כבודם לכבוד המקום. במתיחות המתינו לפירושן של המצוות, 613 מספרן. והפירוט החל מיד לאחר מתן תורה, בפרשתנו. ובמה בחרה התורה להתחיל? בהענשת רוצחים, עונש מכה הוריו, ועונשם של גנבי דם, סוהרי נפשות. דינם של בריונים המכים עד מוות. והלאה - חיובו של הכורה בור וגורם בכך נזק לרכוש הזולת. בועושו של אדם המאפשר לרכושו להזיק, ועונשו של מבעיר אש בלא השגחה. והלאה - להיות רגישים לרגישות הזולת. לא לצער גר. יתום, אלמנה. עניים. לא ליטול שוחד, לא להעיד עדות שקר. דינים פשוטים, אנושים, אלמנטריים. דינים של כל חברה מתוקנת, מסודרת, מהוגנת. כלום אלו הן המצוות הראשונות שיש להשמיען? מצפים היינו לשמוע דיני עבודת ה', תפילה וקרבנות, דיני מועדים מקודשים, או מצוות נשגבות כתפילין וציצית. והנה, מתקדמת התורה בדיני 'לא תעשה', באיסורים ועונשים. ולא באיסורים חמורים כחילול שבת ועבודה זרה, או איסורי עריות. לא במאכלים אסורים, איסור גילוח בתער ולבישת שעטנז. במקום כל אלו, פותחת התורה באיסורים "פשוטים" ומערכת עונשים אלמנטרית, בסיסית: הענשת רוצחים וגנבים, דינם של בריונים ומועלים, איסור עדות שקר והטיית דין. האם לא זקפו בני ישראל גבה, האם לא שאלו: זהו? כלום לשם כך היה המעמד המרומם, וניתנה התורה? והטאלה הנוקבת מכול: על דינים אלו נסובה ההקדמה "ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם", ודרשו חז"ל: "לפניהם, ולא לפני עובדי כוכבים". ומאד יפלא: האם אי אפשר למצוא קובץ דינים כאלו אצל העמים, עונש הרוצח והאלים, הגנב והמועל? דיני ציצית ותפילין, מצה ושופר - איסורי טריפות וטבל, שענטז וערלה - ייחודיים הם, "לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים". אבל דיני הגינות של חברה אנושית בריאה?! שאלה טובה. ולדאבוננו, יודעים אנו את התשובה. לפני כמה שנה, כשראשוני החילוניים החליטו לשנות את צביונו של העם, להפכו ל"עם ככל העמים", היתה רמתו המוסרית של העם לצנינים בעיניהם. זהו עם "לא נורמלי": אין בו רוצחים, אין בו גדלנים, אין בו פשיעה. המציאות עלתה על חלומם השחור ביותר. לפי נתוני המשטרה, מתבצע במדינת היהודים רצח בכל שתי יממות. לא כולל רצח עוברים. בכל שש שעות מתבצע שוד, ובכל שתי דקות מתרחשת עבירת רכוש. תלמודי התורה היו לצנינים בעיניהם. הם הקימו את רשת "אליאנס" כדי לשכר את המצב, ואכן הגיעו לתוצאות מרשימות: המתירנות המופקרת שילחה כל רסן, האלימות שולטת בלא מצרים, סכינים ואגרופנים הפכו לאביזרים תקינים. תלמידים שבים לביתם הלומי סמים. כבר לא "עם ככל העמים", אלא ראשונים בין שוים, משיגים במירוץ אל התהום! ואל תגידו שלא הזהרנו! לפני שלושת אלפי שנים, בעת מתן תורה, נאמר לנו: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם" - משפטים הוגנים, אלמנטריים, של חברה מתוקנת, יחסי אדם לאדם, הגינות בסיסית - "לפניהם, ולא לפני עובדי כוכבים". דעו שאך ורק חיי תורה, אך ורק שמירת מצוות, רק הם הבלם והמעצור מפני פשיעה משתוללת, אלימות הרסנית, שחיתות וסיאוב וסירוף מערכת! מצוות התורה מקדשות ומזככות, מרוממות ומטהרות, אבל בראש ובראשונה מונעות הידרדרות אלי תהום! וכל הורה העומד בפרשת דרכים, שוקל לאן לשלוח את ילדו, ידוע ידע כי שתי דרכים לפניו: עליה או מדרון, פסגה או תהום. חינוך תורני - או מופקר. גדולה האחריות, והפסוק הראשון בפרשתנו הוא תמורר האזהרה!

"עיקר התקרבות להשם יתברך ע"י שמחה,

ועיקר מה שהעולם רחוק מהשם יתברך זה מחמת עצבות רוח.."

רבי נחמן מברסלב

"משנכנס אדר מרבין בשמחה"

קהל יקר
הנכם מחמנים להצטרף לשיעורים השונים והמגוונים
בגמרא, בהלכה, במוסר ועוד עם הרב שי רובין שיה'
בבית הכנסת "שערי רחמים"
רחוב יאיר שטרן 17 נתניה
מחכים לכם בשמחה

מתוך עלון 'פניני עין חמד'

לאורם נלך

המקובל הגאון רבי יעקב מונסה זצ"ל המכונה הצב"י

נולד בדמשק בשנת ה'תר"מ (1880). כל חייו חי בצניעות ובענווה, גם לאחר שעלה לארץ בר"ח תמוז ה'תרע"ט (1919). הישיבה בארץ ישראל הייתה עבורו עיקר חייו ולכן פעל מאמצים גדולים ועלה בהיחבא בלקחו עמו טלית ותפילין בלבד. כאשר ראה לראשונה את חומות ירושלים קרע כדון ודמעות זלגו מעיניו תוך בקשה מריבון העולמים שיזכהו ללמוד תורה ולשבת ישיבת קבע בירושלים, והמשיך: ידעתי שארץ ישראל נקנית ע"י ייסורין והתורה נקנית ע"י ייסורין (ברכות ה"ע"א): "היה רצון שייכבשו רחמיך את כעסך, והיה הייסורים קלים, שאוכל לסבול". הקים עם עלייתו, יחד עם הרב אליאו (במבג"י) מערבי זצ"ל, את ישיבת "יגדיל תורה" לבני דמשק בה למדו פשט וקבלה ואת ישיבת "שלוש ואמת" בשכונת הבוכרים ואף עמד בראשה עד סוף ימיו, בנוסף ללימוד בישיבת המקובלים "רחובות הנהר" בראשה עמד מורו הרב החסיד שאל דויק הכהן זצ"ל ("השדה"). נהג לחתום: "הצב"י יעקב מונסה משרת בקודש בביהכ"ס המקובלים המכוונים 'אמת ושלוש' תכב"ץ מדרש חסידים". כאשר הצב"י ר"ת הצעיר בבני ישראל. נחשב שם לאחד מגדולי הרבנים והמלמדים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח הקודש. נפטר בשב"ק ג' אדר א' ה'תשי"ד (1954). חי כ-74 שנים. ציונו בירושלים.

בשנת ה'תש"ח ירושלים הייתה מנותקת מסביבותיה והקסטל, החולש על הדרך, עבר מידי הערבים ליהודים ולהפך. באחד הימים המשיך רבי יעקב את הלימודים כהרגלם לקהל הרב בביהכ"ג, שהיה מוקף חלונות וגגו קרשים וטיח, למרות מתקפות האויב מסביב, ואמר לקהל: "אני מבטיח בע"ה כי כל הנמצאים כאן לא יאונה להם כל רע, אבל היוצא מדלתי ביהכ"ג 'בר מינ' סכנה". והיו לומדים תהילים בחבורות כל אחד כמה מזמורים, פתאום קם על רגליו ניגש להיכל ופתח אותו וכל הקהל קמו על רגליהם, והתחיל הרב להתפלל בדבקות ולבקש רחמים כדרכו, כבן המבקש מאביו, אח"כ סגר את ההיכל ואמר: "רבותי, הקסטל בידנו והדרך נפרצה לירושלים כי הצורך הגדול עבד אל קאדר אל חוסייני נהרג וכל הערבים ברחו". מאוחר יותר כוחותינו סיפרו כי באותו יום עובר במחנה הצורך הזה וחייל משלנו ירה לתומו כדור ופגע בו והרגו, וכראות הערבים שמצביאים נהרגו- ברחו כולם בעוד חיילי ישראל עלו על ראש ההר ושחררה הדרך לירושלים. ולאחר דבר זה ראו כולם כי רוח הקודש דיבר מתוך גרונו לפי שאף אחד לא ידע דבר זה.

יודע לכל באי שערי ירושלים, כמה עקרות נפקדו בתפילתו וקראו את שם בנם יעקב כשמו והוא היה הסנדק, וכמה חולים נעזרו ע"י תפילותיו ועצותיו, ונתקיים בו מאמר התנא: "ונהנים ממנו עצה ותושייה". היה שונא בצע ולא ביקש כסף, ומי שרצה לתת- הייתה קופה של ביהכ"ג, בפתח ביהכ"ג, והיה אומר: 'הנה הקופה, מה שתרוצו תשימו'.

יהודי, מהעולים ארצה, בנה לו חצר עם מספר חדרים וחנויות במקום מרכזי בירושלים. העסקים הצליחו, אך סבלו הוא וב"ב ייסורים נוראים וחולאים קשים ל"ע. יעצו לו ידידיו שילך להתברך ולקבל תיקון מרבי יעקב. ניגש היהודי אל ביתו של הרב, ואיך שנכנס קרא אליו רבי יעקב: "מדוע אתה משהה את נדרך? לפני שעלית ארצה נדרת שאם תזכה לבנות אחת מחורבות י-ם תקדיש חדר אחד לביהכ"ג, ואתה בנית חצר... ואת נדרך שכחת? קום קיים נדרך והשם ישלח דברו". האיש הנדהם הודה כי אמת לאמיתה היא, ותכף ניגש ופינה חדר, נתן בו ספסלים ועוד באותו היום התפללו בו מנחה. אח"כ בנה לו עליה, וכיום ביהכ"ג מתנוסס גדול ומרווח לתפארה בירושלים, והאיש וב"ב בריאים ושלמים מאז. בחורף לפני הסתלקותו אמר כצוואה "בדור הזה מי שמתחבא יותר טוב", ופרשו תלמידיו: התרחק מהמעמד והכבוד שקוברים בעלייתם- כה היה עניו. באותה שבת קודש, ג' באדר א' שנת תשל"ז פרשת "ויקחו לי תרומה", עם נץ החמה, השיב נשמתו הטהורה לבוראו. חשך השמש בצאתו. צדיקים במיתתם קרויים חיים ת.נ.צ.ב.ה.

נסיים בשמחה :

איש אחד אדיש הלך לפסיכיאטר...
דוקטור אני אדיש לא מעניין אותי כלום בחיים
שום דבר לא מזיז אותי לא מרגש אותי, אני אדיש... אדיש...
אמר לו הדוקטור : חכה עד שאני יאמר לך כמה עולה הטיפול!

הלכות והליכות

הרב שי רובין הי"ו

סגולת פרשת שקלים ומצוות השמחה

מובא במדרש תנחומא: 'אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע משאני מת אין אני נזכר, אמר לו הקב"ה, חיך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשך, כך בכל שנה ושנה שקוראים אותה לפני, כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשך'. כתב הרב אלימלך בידרמן שליט"א, ומדבריהם שמענו, שסגולת שבת זו להניצל מכל פגע ומחלה, ונכללים בו רפואות וישועות ברוחניות ובגשמיות, שהרי כאשר האדם מתייסר בייסורים רח"ל גו נכפף, וכשהוא ניצל מהם נזקף ראשו והולך קוממיות, ועל כן בכלל "זקופת הראש" הוא שנושעים בשבת זו בכל משאלות לבם לטובה. כתב בעל הגני ישראל, בכל שבת ושבת של הארבע פרשיות יורד שפע לעולם, בפרשת שקלים יורד שפע של עושר והרחבה, וכן מבורא ב'עטרת ישועה' ששבת שקלים מסוגלת לפרנסה, ובעל ה'אמרי יוסף' אמר, שבשבת זו אפשר לבקש שיתקבלו כל התפילות שבכל ימות השנה לרחמים ורצון. בעל ה'חידושי הרים' כתב שיש לנו הבטחה גדולה במדרש זה, שבכל דור ודור בעת קריאת פרשת שקלים יזקוף משה רבינו את ראשו של ישראל. מובא בביצה טו: "הרוצה שיתקיימו נכסיו, יטע בהן אדר", ופירש הרב אלימלך בידרמן שליט"א, הרוצה לראות ברכה בעמלו בגשמיות וברוחניות צריך לנטוע ולהשריש בנפשו את החודש אדר, וזה יסייע בעדו להאיר את החשיכה בכל ימות השנה. מביא ה'אוהב ישראל' שחודש אדר הוא חודש המסוגל לשמחה, וגם משמש מקור לשמחה עבור כל ימות השנה כולה. ומי שמחה שמחה אמיתית בחודש אדר יצליח לעורר בעצמו שמחה וששון, שיפעמו בו במשך כל השנה הבאה עד אדר הבא עליו לטובה. ב'תורת אמת' הביא רמז נפלא לדבר, ע"פ מאמר רבותינו: "משנכנס אדר מרבין בשמחה", המילה 'בשמחה' עולה בגימטריא כמנין המילה 'שנה', וזה רמז לכך, שהשמחה שמתעוררת באדם בחודש אדר, מסוגלת להמשיך עליו שמחה וחידוה כל השנה. וכתוב הרב פנחס ארלנגר שליט"א בספרו המופלא 'דרך עץ החיים': 'הרמ"א סיים את הגהותיו על חלק או"ח שבש"ע במילים הבאות: "יש אומרים שחיוב להרבות במשחה ושמחה ב"ד שבאדר ראשון ואין נוהגין כן. מכל מקום ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים, וטוב לב משחה תמיד". הרמ"א שכל מילה ממילותיו חצובה בסלע ההלכה, מסיים את חלק או"ח הנוגע לחיי היום יום של האדם, בהוראה ברורה: "טוב לב משחה תמיד". והמעניין הוא, שההוראה הראשונה בש"ע אותה העלה הרמ"א היא: "שיייתי ה' לנגדי תמיד". האם יש קשר בין שתי ההוראות? אכן כן! דורשי רשומות עמדו בזאת על מעלת השמחה, וכתבו שכדי להגיע אל מעלת "שיייתי ה' לנגדי תמיד", כדי לזכות לקרבת ה', יש להיות בשמחה, תמיד! ולא רק באדר, אלא בכל ימות השנה, בכל עת ועת. האר"י הקדוש העיד שזכה ונפתחו לו שערי החכמה ושערי רוח הקודש, משום שהיה שמח בתכלית השמחה בקיום המצוות. ולא זכה לכל מה שזכה, אלא בכוחה של השמחה. כתב המהר"י שכל מי שמקיים את המצוות בשמחה, יזכה לכל הבטחות חז"ל, לאריכות ימים ושנים, עושר וברכה, כבר בעולם הזה! ומי שמקייםן שלא בשמחה, ימתין לשכרו שיתקבל רק בעולם הבא... וכן כתב החיד"א הקדוש בשם ה"רזע ברך". כתב "אור החיים הקדוש", לא אמרה התורה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך", אלא "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לב", ומבאר הרב שכל הקללות שכתובות בפרשת כי כי תבוא, לא נאמרו אלא כנגד אלו המקיימים את המצוות, אבל מקיימים אותן שלא בשמחה! רבי נחמן מברסלב, ידוע כמי שהפליג מאוד במעלת השמחה, כמצוה של ממש, וכתב: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד". ועוד כתב: "כמה שאדם יהיה מוכן לשלם כדי לא להפסיק לנשום, פי כמה וכמה עליו לשלם כדי לא להפסיק להיות שמח". כתב ה'שפת אמת', כי כשם שאמרו רבותינו שכל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה, עדיין עושים אותה בשמחה, כך הוא בכל מצוה ומצוה שאדם עושה, אם הוא עושה אותה בשמחה, טעמה אינו פג ממנו לעולם! הגמרא בנדרים אומרת: "מפני מה בניהם של תלמידי חכמים אינם תלמידי חכמים? מפני שאינם מברכים ברכת התורה, ע"כ. ולכאורה קשה, האם יעלה על הדעת שאינם מברכים ברכת התורה? והמהר"ל תירץ, שאינם מברכים בשמחה וכל מצוה שאינה נעשית בשמחה, אינה נחשבת לכולם, כי העיקר הוא שמחת המצוה! המסקנה העולה היא, שחיבות השמחה אינה רק בין האדם לבין עצמו, אלא גם בין האדם לבין זולתו. אם השמחה היא חלק חשוב ממהות החיים, הרי שהשמחה את חבריו הרי הוא כמציל את חייו, והמשמח את הרבים, הרי הוא כמציל את חייהם ממש! ואמרו רבותינו בתנחומא: "אמר הקב"ה, אם אתם משמחים את המצוות ותשמחו בהם, אני מוסיף לכם שמחה".

שבת שלום ומבורך